

1 Koji su troškovi povezani sa sudskim postupcima i tko ih obično mora snositi?

Pristojbe u sudskim postupcima utvrđene su zakonom. Neke se pristojbe moraju platiti na početku sudskog postupka, a druge po njegovu završetku. To su u pravilu fiksne naknade, kojima su obuhvaćene i sudske usluge. Sudske usluge uključuju pristojbe za pokretanje postupka, troškove poziva za ispitivanje svjedoka, druge troškove povezane sa sudskim postupkom i troškove izrade primjeraka presuda. Osim nekih iznimki, naknade za rad odvjetnika u parnicama utvrđene su zakonom. Međutim, stranke se mogu dogovoriti drukčije, što se utvrđuje u pisanom obliku.

Prethodno navedene pristojbe ne obuhvaćaju dodatne sudske pristojbe koje sud, međutim, može odrediti u slučaju osporavanja.

Kad je riječ o pitanju tko snosi troškove, na sudu je da nakon donošenja presude odluči koja će ih stranka snositi. U pravilu se stranci koja ne uspije u postupku ujedno nalaže da snosi troškove, ali sud ovisno o predmetu može odlučiti drukčije.

2 Što je točno pravna pomoć?

Pravna pomoć oblik je pomoći koji se na trošak države dodjeljuje osobi na čiji se zahtjev – nakon što službenici Službe za pravnu pomoć procijene financijsku situaciju te osobe i pravobranitelj za pravnu pomoć ocijeni osnovanost njezina zahtjeva s obzirom na vrstu predmeta – izdaje izjava o tome postoje li valjani razlozi za to da ta osoba podnese tužbu, da se brani ili da nastavi sudjelovati kao stranka u postupku i na taj način ostvari pristup sudovima. Prema tome, pravna pomoć podrazumijeva pružanje pravne pomoći osobama s niskim dohotkom koje si ne mogu priuštiti troškove zastupnika i pristup pravosudnom sustavu. Pravna pomoć važna je da se osobama koje za to nemaju dostatna financijska sredstva omogućiti pristup pravosuđu i na taj način osigura jednakost pred zakonom, pravo na odvjetnika i pravo na pošteno suđenje. Jednakost je temelj demokratskog društva.

Pravna pomoć dodjeljuje se u svim kaznenim predmetima i gotovo svim građanskim predmetima. Kad je riječ o građanskim predmetima, osoba mora ispunjavati i kriterij imovnog stanja i kriterij osnovanosti predmeta.

3 Imam li pravo na pravnu pomoć?

Građanski predmeti: Pravna pomoć dodjeljuje se samo osobama koje ispunjavaju i kriterij imovnog stanja i kriterij osnovanosti.

Kriterij imovnog stanja: Da bi ispunjavao kriterij imovnog stanja, podnositelj zahtjeva ne smije tijekom 12 mjeseci koji prethode podnošenju zahtjeva raspolagati nikakvom imovinom, uključujući novac, čija je neto vrijednost veća od 6988,12 EUR (ili iznosa utvrđenog zakonom). Osim toga, dohodak podnositelja zahtjeva tijekom 12 mjeseci koji prethode podnošenju zahtjeva za pravnu pomoć ne smije biti veći od iznosa nacionalne minimalne plaće osoba starijih od 18 godina.

U okviru kriterija imovnog stanja ne uzimaju se u obzir predmeti u domu podnositelja zahtjeva koji su svakodnevno potrebni njemu i članovima njegove obitelji niti glavno mjesto stanovanja ili imovina podnositelja zahtjeva (pokretna i nepokretna) ako je riječ o predmetu sudskog postupka.

Kriterij osnovanosti: Da bi podnositelj zahtjeva ispunjavao kriterij osnovanosti, pravobranitelj za pravnu pomoć mora nakon ispitivanja prirode predmeta zaključiti da podnositelj zahtjeva ima valjan razlog da podnese tužbu, da se brani ili da sudjeluje kao stranka u sudskom postupku, odnosno da podnositelj zahtjeva ima *probabilis causa litigandi*. Svaki se predmet ispituje s obzirom na njegovu osnovanost. Ocjenu osnovanosti provodi pravobranitelj za pravnu pomoć. Ona uključuje ispitivanje predmeta, mogućeg ishoda postupka i izgleda postupka.

Osoba koja ispunjava kriterije i kojoj je sud dodijelio odvjetnika i zakonskog opunomoćenika za pružanje pravne pomoći u građanskom postupku prima pomoć do donošenja konačne odluke u postupku.

Kazneni predmeti: Pravna pomoć ne podliježe kriteriju imovnog stanja. U predmetima koji se odnose na lakša kaznena djela o kojima odlučuje *Qorti tal-Magistrati bhala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali* (Magistratski sud koji djeluje kao kazneni sud), sud dodjeljuje odvjetnika s dnevnog spiska. U drugim kaznenim predmetima optuženik mora obavijestiti sud da želi primiti pravnu pomoć i taj se zahtjev mora evidentirati u zapisniku postupka. Sud prosljeđuje zahtjev, zajedno s podacima optuženika, pravobranitelju za pravnu pomoć, koji mora dostaviti odgovor o tome je li zahtjev prihvaćen i navesti ime odvjetnika.

Žalbe u kaznenim predmetima: Ako uz pomoć odvjetnika koji pruža pravnu pomoć želite podnijeti žalbu protiv presude Magistratskog suda, o tome morate odmah na dan donošenja presude ili sljedeći dan obavijestiti Službu za pravnu pomoć kako bi se mogli poduzeti potrebni koraci za upućivanje zahtjeva glavnom pravobranitelju za pravnu pomoć. Sa sobom biste trebali ponijeti primjerak donesene presude.

Osobe pozvane na ispitivanje i/ili uhićene osobe: Ako vas je policija pozvala na ispitivanje ili ste uhićeni, imate pravo razgovarati s nekim od odvjetnika za dodjelu pravne pomoći s dnevnog spiska. Od policijskih službenika koji vas ispituju ili su vas uhitili trebate zatražiti da pozovu odvjetnika koji pruža pravnu pomoć.

Žrtve rođno uvjetovanih zločina ili nasilja u obitelji: Ako ste bili žrtva zločina u skladu sa zakonskim određenjem, možete tražiti odvjetnika koji pruža pravnu pomoć.

Postupak

Kad je riječ o građanskim postupcima, da bi se zakazao susret s glavnim pravobraniteljem za pravnu pomoć, osoba prvo mora predati dokumente navedene u nastavku (ili one dokumente koji se ovisno o slučaju primjenjuju na nju), nakon čega se ocjenjuje ispunjava li kriterij imovnog stanja te utvrđuje ima li pravo na primanje pravne pomoći:

dokument Zavoda za socijalno osiguranje u kojem se navodi iznos novca koji je osoba primila tijekom posljednjih 12 mjeseci

obrazac FS3 / platne liste za zadnjih 12 mjeseci

prikaz stanja po svim bankovnim računima na ime te osobe tijekom zadnjih 12 mjeseci (*statement*)

dokument službe za zapošljavanje u kojem se navode *prethodna zaposlenja* osobe

osobna iskaznica ili putovnica

dokumenti koje je osoba primila od suda u slučaju da želi primati pravnu pomoć

drugi povezani dokumenti, na primjer:

za rastavu: vjenčani list i rođni listovi djece

za poništaj ili razvod braka: preslika ugovora o rastavi

za izmjene podataka u potvrdama iz matičnih knjiga: rođni/smrtni/vjenčani list

za pitanja nasljedstva: preslika oporuke itd.

Na sastanku sa službenikom Službe za pravnu pomoć utvrđuje se ispunjava li podnositelj zahtjeva kriterij imovnog stanja za primanje usluga pravne pomoći. Ako osoba ispunjava taj kriterij, zakazuje se susret s glavnim pravobraniteljem za pravnu pomoć kako bi se raspravilo o njezinu problemu i/ili predmetu. Na temelju ocjene o ispunjenosti kriterija osnovanosti glavni pravobranitelj obavještava dotičnu osobu o tome je li utvrđeno da ima valjane razloge za pokretanje postupka ili iznošenje svoje obrane, ovisno o slučaju.

Osoba ima pravo na primanje pravne pomoći ako ispunji kriterij imovnog stanja i kriterij osnovanosti. Kada se to utvrdi, osobi se pomaže da ispuni obrazac zahtjeva za pravnu pomoć propisan zakonom, pri čemu mora dati prisegu o točnosti podataka o svojim financijskim sredstvima i osnovanosti predmeta.

Osobi koja ne ispunjava jedan od kriterija ili oba kriterija šalje se pismeno u kojem je se obavještava o odbijanju njezina zahtjeva i o razlozima tog odbijanja.

4 Dodjeljuje li se pravna pomoć za sve vrste postupaka?

Pravna pomoć pojedincima se dodjeljuje u svim kaznenim predmetima i gotovo svim građanskim predmetima. Kad je riječ o građanskim predmetima, osoba mora ispunjavati i kriterij imovnog stanja i kriterij osnovanosti.

Međutim, u predmetima koji se odnose na ispravak ili poništavanje upisa u matične knjige ili na upis u matične knjige rođenih, vjenčanih ili umrlih ne primjenjuje se kriterij procjene imovnog stanja.

Poduzeća registrirana u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima nemaju pravo na pravnu pomoć u skladu s poglavljem 12. člankom 926. Zakona Malte.

5 Postoje li posebni postupci za hitne slučajeve?

U slučaju žurnosti (kao što je izdavanje naloga) zakonom je dopuštena mogućnost da pravobranitelj za pravnu pomoć od nadležnog suda dobije privremeno odobrenje da u ime osobe koja traži pravnu pomoć podnese određene sudske akte, nakon čega se mora ocijeniti ispunjava li osoba kriterij imovnog stanja i kriterij osnovanosti.

Ako nadležni sud nakon toga ukine dodjelu pravne pomoći, sudski akti koje je podnio pravobranitelj za pravnu pomoć neće biti proglašeni ništavnima, ali osoba više neće moći primati nikakvu pravnu pomoć te sud može naložiti da podnositelj zahtjeva plati troškove koji su nastali dok je pravna pomoć bila privremeno odobrena.

6 Gdje mogu dobiti obrazac zahtjeva za pravnu pomoć?

Obrazac zahtjeva može se ispuniti u uredu malteške službe za pravnu pomoć uz pomoć službenika te službe. Podnositelj zahtjeva mora dati prisegu o točnosti sadržaja zahtjeva. Pravna pomoć može se tražiti i podnošenjem zahtjeva građanskom sudu.

7 Koji se dokumenti trebaju dostaviti zajedno s obrascem zahtjeva za pravnu pomoć?

Zahtjev za pokretanje postupka za dodjelu pravne pomoći mora sadržavati dokumente koji se navode u odjeljku „Postupak” u odgovoru na pitanje 3.

Dokumenti se prilažu zahtjevu u skladu s predmetnom pravnom stvari u vezi s kojom osoba traži pokretanje postupka. Na primjer, ako je riječ o zahtjevu za poništaj braka, potrebno je priložiti vjenčani list. Dokumenti potrebni da bi pravobranitelj za pravnu pomoć mogao utvrditi razloge za odobrenje ili odbijanje zahtjeva za pravnu pomoć pravobranitelju se moraju dostaviti na njegov zahtjev.

8 Gdje se podnosi zahtjev za pravnu pomoć?

Zahtjev trebate uputiti uredima [malteške službe za pravnu pomoć](#).

9 Kako mogu saznati imam li pravo na pravnu pomoć?

Podnositelj zahtjeva za pravnu pomoć primit će službenu obavijest o tome je li mu odobrena dodjela pravne pomoći SMS porukom, telefonski, dopisom ili e-poštom u skladu s potrebama svakog podnositelja zahtjeva. Podnositelju zahtjeva priopćuje se ime odvjetnika i zakonskog opunomoćenika te njegov broj mobitela.

10 Što trebam učiniti ako imam pravo na pravnu pomoć?

Ako podnositelj zahtjeva ispunjava uvjete za pravnu pomoć, bit će obaviješten o imenu dodijeljenog odvjetnika i zakonskog opunomoćenika koji će mu pomagati u postupku. Podnositelj zahtjeva obavezan je stupiti u kontakt s odvjetnikom koji mu je dodijeljen kako bi zakazao susret s njime radi razgovora o predmetu i praćenja pokrenutog postupka.

11 Ako imam pravo na pravnu pomoć, tko mi odabire odvjetnika?

Nakon što se zahtjev odobri, podnositelju se dodjeljuje odvjetnik i zakonski opunomoćenik čije se ime nalazi na popisu dostupnom sudu, a sljedeće je na spisku. Ako podnositelj zahtjeva zbog bilo kojeg valjanog razloga želi da mu umjesto tog odvjetnika bude dodijeljen odvjetnik koji je sljedeći u redu, bit će potrebno podnijeti zahtjev sudu. Odvjetnik koji pruža pravnu pomoć može se zamijeniti samo sudskom odlukom.

12 Pokriva li pravna pomoć sve troškove postupka?

Pravnom pomoći koja se pruža podnositelju zahtjeva obuhvaćeni su sudski troškovi. Podnositelj je, prema tome, oslobođen od plaćanja pristojbi ili davanja jamstva za troškove.

Ako podnositelj zahtjeva uspije u postupku, troškove odvjetnika, zakonskog opunomoćenika, upravitelja, arbitara i vještaka (ako ih je bilo) morat će platiti iz iznosa koji primi ili iz prihoda od prodaje nepokretne ili pokretne imovine na dražbi u skladu s presudom, pri čemu se ne dovodi u pitanje njegovo pravo na povrat troškova od bilo koje treće strane kojoj je naloženo da snosi takve troškove.

13 Tko snosi druge troškove ako imam pravo samo na ograničenu pravnu pomoć?

U Malti ne postoji koncept djelomične dodjele pravne pomoći. To znači da će podnositelj zahtjeva ili dobiti punu pravnu pomoć ili će njegov zahtjev biti odbijen. Ako je stranci koja prima pravnu pomoć naloženo da snosi troškove postupka, tajnik građanskih sudova neće moći tražiti povrat sudskih pristojbi od stranke koja je uspjela u postupku.

14 Obuhvaća li pravna pomoć i žalbe?

Ako podnositelj zahtjeva ispunjava uvjete za pravnu pomoć, on ima pravo na pravnu pomoć u svim stupnjevima, među ostalim na žalbenim sudovima.

15 Može li se pravna pomoć povući prije zaključenja postupka (ili čak opozvati nakon završetka postupka)?

Ako se sudu dokaže da je podnositelj zahtjeva za vrijeme primanja pravne pomoći bio svjestan da raspolaže imovinom veće vrijednosti ili prima veći dohodak od iznosa koji su propisani zakonom za dodjelu pravne pomoći ili da je tijekom rasprave o predmetu bio svjestan da se njegov dohodak povećao tako da prelazi iznos propisan zakonom, a to nije prijavio, sud može utvrditi da podnositelj zahtjeva ne poštuje sud. Protiv podnositelja zahtjeva može se i pokrenuti postupak zbog davanja lažne prisega.

U oba će slučaja podnositelj zahtjeva biti dužan snositi sve troškove postupka jednako kao što bi ih morao snositi da nije primao pravnu pomoć.

16 Mogu li osporiti odbijanje pružanja pravne pomoći?

Nije moguće podnijeti žalbu protiv odluke o odbijanju zahtjeva za pravnu pomoć. Međutim, ako izvješće pravobranitelja za pravnu pomoć nije povoljno za podnositelja zahtjeva, građanski sud ispituje izvješće te strankama daje mogućnost predaje podnesaka prije nego što odluči hoće li prihvatiti negativno izvješće ili će to izvješće odbaciti i odobriti stranci podnošenje zahtjeva.

Posljednji put ažurirano: 05/07/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.